

SESTRA ZEMLJA KOT DAR IN SIMBOL LEPOTE

KATEHEZA ZA MESEC APRIL 2025

Hvaljen, moj Gospod v naši sestri zemlji,
ki nas kakor Mati hrani in nam gospodinji
in prinaša različno sadje in pisane rože z zelenjavo

Uvodna pesem:

Pesem: Res je prijetno

Svetopisemski odlomek:

Psalm 104,24 "Kako številna so tvoja dela, Gospod! Vsa si jih z modrostjo naredil, zemlja je polna tvojih stvaritev."

Vsebina in razlaga:

sv. Frančišek

Kako topla je beseda zemlja, kako velika je ljubezen Stvarnika, ki nam jo je zaupal za naše otroke. Hvala Bogu, ki nam je zaupal ta lepi planet, da mu pomagamo preživeti. Kako veliko ljubezen so imeli naši predniki, ki so skrbeli za rodno grudo. Ljubezen do zemlje so nam vcepili tudi ljubezen do slovenskega jezika

Zemlja je dar, ki nam ga je Bog podaril kot simbol lepote, rodovitnosti in življenja. V njej se razodeva Božja modrost in ljubezen do stvarstva. Naša naloga je, da jo spoštujemo, varujemo in prepoznavamo kot dar, ki ga ne smemo jemati samoumevno.

Sveti Frančišek Asiški je globoko doživljal povezanost z naravo. V svoji Hvalnici stvarstva je zemljo poimenoval "sestra", saj nam daje hrano, oporo in nas uči Božje dobrote. Njegov zgled nas spodbuja, da naravo doživimo kot sveto, kot odraz Božje ljubezni do človeka.

Zemlja nas hrani – njeni sadeži omogočajo naše preživetje. Hkrati nas hrani tudi lepota narave, ki nahrani naš duh in osveži naše čute. Lepota stvarstva je kot hrana za oči, tako kot

zemlja daje hrano za telo. Zato je pomembno, da se ne navzamemo zasičenosti in neobčutljivosti, temveč da znamo hvaležno sprejemati njene darove.

Eno izmed najlepših hvalnic (vsaj zame) slovenski zemlji in jeziku z naslovom Nebesa pod Triglavom pa je napisal največji slovenski pripovednik Ivan Cankar (1876–1918) v svoji povesti Kurent (1909): »O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: 'Tod bodo živeli veseli ljudje!' Skopo je meril lepoto, ko jo je trosil po zemlji od vzhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje – puste leže tam, strmé proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno prgišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev, in je rekel: 'Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!' Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in je rodila – vzrasla so nebesa pod Triglavom. Oko, ki jih ugleda, ostrmi pred tem čudom Božjim, srce vztrepeče od same sladkosti; zakaj goré in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiž za domovino veselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi. Vse, kakor je rekel, se je zgodilo; bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo – ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno potrkavanje in zvezde pojo, kadar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozro na čudežno deželo pod seboj. Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca.« Koliko ljubezni, občudovanja, lepote, ponosa in hvaležnosti lahko najdemo v tem odlomku.

Zemlja je kot lepa nevesta, ki za okras ne potrebuje draguljev, ki jih je obdelal človek, temveč je zadovoljna z zelenjem svojih travnikov, zlatim peskom svojih morskih obal in dragocenimi kamninami planin. Ne pozabimo, da se zemlja veseli naših bosih korakov in vetrovi si želijo igrati z našimi lasmi.

Koliko božje dobrote nam podarja ta sveta zemlja, ki nam jo je Bog podaril. Koliko upanja, da kmetu, ko poseje in posadi svoje pridelke. Koliko upanja in molitve nam naklanja, ko molimo za lepo vreme, za sadove našega dela, za vero, ki nam daje upanje na lepši jutri.

Hvala dobri Boga, da si nam zaupal ta lepi planet in nam dal sv. Frančiška, da v Zemlji najdemo našo sestro, našo Mati.

Ekonomija in dojemanje zemlje:

V današnjem svetu pogosto pozabljamo, da je zemlja omejen vir, ne zgolj predmet izkoriščanja. Naš odnos do nje mora biti odgovoren – tako v vsakdanjem življenju kot tudi v ekonomiji. Če zahtevamo jagode v decembru, podpiramo potratnost in brezbriznost do naravnih ciklov. Spoštovanje zemlje pomeni sprejemanje njenih ritmov in življenja v skladu z njenimi zakonitostmi.

Papež Frančišek v encikliki *Laudato Si* opozarja na pomen celostne ekologije, ki vključuje povezanost med človekom, zemljo in ekonomijo. Če dojemamo zemljo le kot vir dobička, jo izkoriščamo in uničujemo prihodnost naših otrok. Resnično spoštovanje zemlje pomeni skrb za njeno zdravje in rodovitnost tudi za prihodnje generacije.

Povezava med človekom, zemljo in naravnimi cikli:

Naš odnos do zemlje ni zgolj fizičen, ampak tudi duhoven. Človek je ustvarjen, da živi v povezanosti z naravo, ne da jo izkorišča brez meja. Narava ima svoj ritem – dnevi in noči, letni časi, cikli rasti in počitka. Če živimo v harmoniji s temi cikli, občutimo notranji mir in duhovno polnost.

Sveti Frančišek je razumel, da človek ni gospodar stvarstva, temveč njegov oskrbnik. Z zaupanjem je sprejemal Božjo voljo in cenil vsak trenutek življenja v naravi. Njegov zgled nas vabi k ponižnosti in sprejemanju Božje volje v naravnih ciklih.

Zasičenost in neobčutljivost čutov:

Današnja družba nas pogosto zapelje v stanje zasičenosti – preveč informacij, preveč hrane, preveč umetnih užitkov. Posledično postanemo neobčutljivi za lepoto, ki nas obdaja. Ne vidimo več čudeža narave, ne čutimo več hvaležnosti za hrano, ki jo imamo.

V postu in preprostosti lahko ponovno odkrijemo resnično vrednost Božjih darov. Manj pomeni več – manj umetnih užitkov pomeni več občutljivosti za resnično lepoto. Vzemimo si čas za tišino, opazovanje narave in hvaležnost za preproste stvari.

Osebna vprašanja ali vprašanja po skupinah za premišljevanje:

Kako lahko v svojem vsakdanjem življenju pokažem spoštovanje do zemlje in njenih darov? Ali znam uživati v preprostosti in ceniti naravne ritme življenja? Kako lahko zmanjšam svoj vpliv na okolje in se izognem nepotrebnemu potrošništvu? Kaj mi pomeni hvaležnost za hrano in za lepoto, ki me obdaja? Kako lahko posnemam zgled svetega Frančiška Asiškega pri skrbi za stvarstvo?

Odgovore si med seboj podelimo.

Naloga za bratstva:

Dogovorite se za ekološko akcijo – zasadite drevo, pomagajte pri čiščenju narave ali organizirajte dogodek ozaveščanja o skrbi za okolje. Bratstvo se skupaj fotografira pri izbrani dejavnosti in fotografijo pošlje na joze.kozel@gmail.com s pripisom imena bratstva.

Hvala vam že vnaprej za vašo skrb za našo skupno sestrnico Zemljo!

Sklepna pesem:

Pesem: O moj gospod bodi zahvaljen.

Hvaljen bodi, Gospod, za sonce, ki greje, za veter, ki poje, za zemljo, ki rodi, za vodo, ki daje, življenje vsem nam.

Sklepna molitev:

Gospod, hvala Ti za dar zemlje, za njeno lepoto in rodovitnost. Naj nikoli ne pozabimo, da je tvoj dar, ki ga moramo varovati in spoštovati. Pomagaj nam, da bomo živeli v povezanosti z njo, jo cenili in varovali za prihodnje rodove. Naj bomo odgovorni oskrbniki tvoje stvaritve in naj vedno iščemo pot preprostosti in hvaležnosti. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Naj nam ta kateheza pomaga poglobiti odnos do zemlje, ljudi in Boga ter nas vodi k odgovornemu in hvaležnemu življenju v skladu z Božjim načrtom!